

ת"פ 16573/08/16 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד ברק שאול נחאיסי, יהלומי נ.ר פאודר בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 16573-08-16 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי
וכלכלה נ' נחאיסי ואח'

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה
נגד
הנאשמים 1. ברק שאול נחאיסי
2. יהלומי נ.ר פאודר בע"מ

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד אלון גילדין ועו"ד רוי גורדון

ב"כ הנאשם 1 - עו"ד ארז חוטר ישי

הנאשם 1

גזר דין

רקע ותמצית הכרעת הדין

1. הנאשמים הורשעו לאחר ניהול הוכחות במיוחס להם בכתב האישום: הכנה וקיום של פנקסי חשבונות כוזבים, ושימוש בכל מרמה ערמה ותחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק ממס לפי סעיפים 220(5) ו-220(6) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"). בנוסף, הנאשם 1 (להלן: "**הנאשם**") הורשע בביצוע רישומים כוזבים במסמכי תאגיד בכוונה לרמות לפי סעיף 423 לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

2. כפי שפורט בהכרעת הדין, ברקע חקירת הנאשמים והגשת כתב האישום, חקירת פרשה אשר כונתה "פרשת צ'ק ליסט" שעניינה חשדות לביצוע עבירות פליליות ובכללן עבירות מס בבורסה ליהלומים ברמת גן, בין היתר בקשר לעסק למתן שירותי מטבע אשר נוהל במתחם הבורסה ליהלומים על ידי שניים, מנחם מגן ודורון אלעד (להלן: "**מגן ואלעד/ העסק למתן שירותי מטבע**"). בהכרעת הדין צוין כחלק מהרקע, כי במסגרת החקירה הכוללת של הפרשה, נתפס קלסר אדום (אשר נוהל על ידי מנחם מגן), ובו מתועדת פעילות עסקם של מגן ואלעד משך חמישה וחצי

חודשים, במחצית השנייה של שנת 2011 ועד תחילת החקירה הגלויה בפרשת צ'ק ליסט ביום 8.1.2012. על פי עדות ראש הצח"מ, הנתונים שבקלסר האדום הועלו לטבלת אקסל אשר שימשה כבסיס להמשך החקירה וכללו שמות רבים של יהלומנים (כ-1,500 ₪ לפי ההגנה). גורמי אכיפת החוק אשר טיפלו בפרשה קבעו רף בסך מיליון דולר כקריטריון לחקירת חשודים על סמך הנתונים שבקלסר האדום. לצד קריטריון זה נשקלו שיקולים נוספים בעת החלטה בדבר פתיחה בחקירה, הנוגעים לחשדות שעלו לביצוע עבירות נוספות.

3. בכתב האישום ובהכרעת הדין פורטו מונחי בסיס מקצועיים שלא היה חולק בין הצדדים באשר למשמעותם: **חשבון חנ"י** (חשבון נקוב יהלומים, המשמש את העוסקים ביהלומים בלבד, מתנהל בדולרים ונהנה מהטבות מסוימות), **שיק חנ"י** (שיק המשוך על חשבון חנ"י, נקוב בערכים דולריים ומשמש לתשלומים הנובעים מסחר ביהלומים), **פתק קנייה** (פתק הניתן במסגרת סחר ביהלומים המהווה התחייבות לשלם ובו מצוין בין היתר, עושה הפתק, סכום החוב ומועד הפירעון).

4. כמפורט בהכרעת הדין, בשנים 2010-2011 (להלן: "**התקופה הרלבנטית**") היה הנאשם בעל 80% ממניות הנאשמת 2 (להלן: "**הנאשמת**"), אשר עסקה בסחר ביהלומים, שימש כמנהלה בפועל וקיבל החלטות בענייניה הכספיים. עוד כמפורט בהכרעת הדין, הנאשמים היו חייבים בניהול ספרי חשבונות והגשת דו"חות שנתיים למס הכנסה. על פי החלטת רשות המיסים, העוסקים בענף היהלומים רשאים להגיש דו"ח מתקן לאחר הגשת דו"ח אישי או דו"ח חברה, על מנת שהדו"ח שלהם ייחשב כשומה סופית. בהקשר זה נקבעו כללים להגשת דו"ח מתקן במסמך הקרוי "עריכת שומות בענף היהלומים - הגשת דו"חות מתקנים וקבלתם כשומות 01" (להלן: "**הכללים**"). כללים אלה קבעו מסלול חישוב חלופי לקביעת הכנסתו החייבת של יהלומן, כנגזרת מהמחזור העסקי שלו (להלן: "**התחשיב/ דוח מתקן**"). על פי הכללים יהלומן אשר ביקש להגיש דו"ח מתקן על מנת ששומתו תיחשב כסופית, דיווח על ההכנסה החייבת בהתאם לשני מסלולים: זו המתקבלת בספרי הנהלת החשבונות שלו וזו המתקבלת במסגרת המסלול החלופי, על פי המחזור העסקי. על היהלומן היה לשלם את המס בהתאם להכנסה החייבת הגבוהה יותר.

5. ביחס ל**אישום הראשון** נקבע בהכרעת הדין כי הוכח מעל לכל ספק סביר שבתקופה הרלבנטית קיבלו הנאשמים כסף מזומן ממגן ואלעד ובסמוך לקבלתו מסרו למגן ואלעד שיקים חנ"י של הנאשמת, בסכום הכסף המזומן שקיבלו בתוספת עמלה (להלן: "**שיקים**"). עוד הוכח כי בסמוך למועד מסירת השיקים, קיבלו הנאשמים ממגן ואלעד חשבוניות כוזבות של יהלומנים שונים, לפיהן הנאשמת רכשה יהלומים מאותם יהלומנים בסכום הנקוב בשיקים, הגם שבפועל לא בצעו הנאשמים כל עסקת יהלומים עם היהלומנים שהוציאו את החשבוניות.

6. הוכח כי הנאשמים כללו חשבוניות כוזבות אלה, שאף אינן בגדר "חשבוניות זרות", כהוצאה בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת, הגם שלא בוצעה כל עסקת יהלומים בגין, גם לא עם אחרים. במעשיהם אלה הגדילו הנאשמים את הוצאות הנאשמת במרמה, במטרה להקטין את הכנסתה החייבת, ניהלו פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים, והשתמשו במרמה ערמה ותחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק ממס. עוד נקבע כי במעשיו אלה רשם הנאשם רישומים כוזבים במסמכי תאגיד, בכוונה לרמות. סכום החשבוניות הכוזבות מושא האישום הראשון הוא בסך 977,231 דולר (₪ 3,730,545).

7. גם ביחס **לאישום השני** הוכיחה המאשימה כנדרש כי בשנת 2011 מכרו הנאשמים יהלומים בסך 1,498,737 דולר לשותפות בבעלות מאיר ואברהם ענבי (להלן: "**ענבי**"). ולא הוציאו תיעוד חשבונאי ביחס לחלק מסכום המכירה, בסך 1,013,417 דולר (3,872,266 ₪). נקבע כי בעשותם כאמור פעלו הנאשמים להקטין במרמה את הכנסתה החייבת במס של הנאשמת, ובמעשיהם, ניהלו פנקסי חשבונות כוזבים ורשומות כוזבות והשתמשו במרמה, ערמה ותחבולה, במטרה להתחמק ממס. הנאשם הורשע גם ברישום כוזב במסמכי תאגיד, בכוונה לרמות.

8. במסגרת הכרעת הדין נדונו והוכרעו גם טענות הגנה כלליות שעניינן אכיפה בררנית, טענות הנוגעות להסדרים מיוחדים בענף היהלומים ולמודעות רשות המסים לביצוע העבירות משך שנים תוך אי מניעתן והמשמעות שיש ליחס לכך, טענה לקיומם של מחדלי חקירה, וטענה כנגד התנהלות המאשימה. בנוסף, נדונה והוכרעה טענת ההגנה להעדרו של נזק ממשי לקופה הציבורית מביצוע העבירות המיוחסות לנאשמים, ואף העדרו של נזק פוטנציאלי ממשי שהיה נגרם גם לו לא היו הנאשמים מתקנים את ספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת כפי שעשו לאחר תחילת החקירה, כסיבה נוספת בגינה לא היה מקום להעמידם לדין. בהכרעת הדין קבעתי כי אין בכלל הטענות, כל אחת בפני עצמה, וכולן יחדיו כמכלול, כדי להביא לביטול כתב האישום. יחד עם זאת, קבעתי כי הצדדים יוכלו להפנות לחלק מקביעותי בקשר למחדלי חקירה והגנה מן הצדק בעת הטיעון לעונש.

העדויות והראיות לעונש

9. מטעם ההגנה העיד **מר טל מלכה**, אשר נפצע בהיותו חייל בשנת 1991 ולו 87% נכות, אותו מלווה הנאשם מאז שנת 1994. לדבריו, הנאשם מלווה אותו ועוזר לו מאז בהתנדבות מלאה, ובפרט בימים אלה בהם מתמודד מר מלכה עם קושי אישי והנאשם משמש עבורו כמשענת פיזית ונפשית. מר מלכה ביקש כי הצורך שלו בעזרת הנאשם בפן הפיזי והנפשי ילקח בחשבון בעת קביעת העונש.

10. עוד העידה רעייתו של הנאשם, **הגב' רויטל נחאיסי**, לה ולנאשם שלושה ילדים (בני 8.5, 12.5, 14.5). לדבריה, בשמונה השנים האחרונות חווים בני המשפחה גיהנום ובכלל זאת קשיים כלכליים ממשיים, כשהנאשם הוא המפרנס היחיד, והם נתמכים על ידי הורי הנאשם. לדבריה, הנאשם אינו מסוגל לפגוע באיש, היה רוב חייו שכיר, נעדר עבר פלילי, והמשפחה משלמת מחיר יקר על ההתנהלות הלא נכונה.

11. מטעם ההגנה הוגשו ראיות לעונש, **ענ/ 1** הצהרת הון של הנאשם ורעייתו ליום 31.12.2018, **ענ/ 2** זימון ממשרד הכלכלה לשימוע לפני קבלת החלטה בעניין רישיון סוחר ביהלומים (נושא תאריך 21.5.2020), **ענ/ 3** מקבץ החלטות כופר של רשות המסים.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

12. מטעם המאשימה הוגש טיעון לעונש בכתב, וב"כ המאשימה אף הוסיף דגשים בעת הדיון שהתקיים. במסגרת טיעוניו הפנה ב"כ המאשימה לייחודיות התיק הנדון ביחס לפרשת צ'ק ליסט בכללותה, שעל חלקה להישקל לקולא וחלקה לחומרה. בהקשר זה וביחס לנסיבות ביצוע העבירות, הפנה ב"כ המאשימה לכל אחד מהאישומים בנפרד.

בכל הקשור לאישום הראשון ציין את פסיקת בית המשפט ביחס לתיקים בפרשה אשר עסקו גם הם בקבלת או בהוצאת חשבוניות כוזבות, באמצעות ובקשר לעסקם של מגן ואלעד, והסכים כי משהמאשימה החליטה שלא לערער על גזרי הדין אשר צוינו יש להחיל ערך מקדם מקל מסוים ביחס למתחמי הענישה המקובלים בעבירות מס מהסוג הנדון באישום הראשון. לצד זאת, בקשר לאישום הראשון, ציין ב"כ המאשימה כי החשבוניות אותן קיבלו הנאשמים הן חשבוניות כוזבות שאינן בגדר חשבוניות זרות, ובכך חומרה יתרה. בנוסף טען לנסיבה מחמירה משלשיתו יתכן ושקרי הנאשם ביחס להעמדת נכסים בחו"ל וקבלת חשבוניות כוזבות בהקשר זה, באה לכסות על פעולות הברחה. מתחם העונש ההולם בקשר לאישום זה לדעת המאשימה הוא בין 10 ו- 26 מאסר בפועל (כשטענת המאשימה היא שאילו היה מדובר בתיק שאינו בגדרי פרשת צ'ק ליסט, היה על מתחם הענישה להיקבע בין 18 ו-24 חודשים). אשר לקנס, ובראי הקנסות שנגזרו בפרשה, עתרה המאשימה לקנס לנאשם בין ₪100,000 ו-₪600,000 וקנס בסכום נמוך יותר על הנאשמת.

13. אשר לאישום השני, טענת ב"כ המאשימה היא כי פני הדברים שונים. המאשימה טענה כי האישום השני, העוסק במכירות של יהלומים ללא תיעוד חשבוני כדן, הוא אישום חריג לפרשת צ'ק ליסט, ומשכך לטענתו הנסיבות הייחודיות לפרשה אינן קשורות לאישום דנא. בנסיבות אלה טען כי מתחמי הענישה שנקבעו בקשר לנאשמים בפרשה אינם רלוונטיים בעת קביעת מתחם הענישה בגין אישום זה, הגם שהם רלוונטיים בקשר למתחם הענישה הכולל. ב"כ המאשימה ציין את תיקון ספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת על ידי הנאשם עוד טרם הגשת הדוח השנתי לשנת 2011, ולכך שהנאשמים הורשעו בעבירה לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה אך לטענתו, אין ליתן לאותו תיקון שבוצע כל משקל בקשר לנסיבות ביצוע העבירה ולשקול זאת כנסיבה לקולא ביחס לתיקי מס אחרים. לטענתו, משהעבירה בה הורשעו והנאשמים היא עבירה התנהגותית, אין בעובדה שהרשויות השכילו לפעול בזריזות ולסכל את מעשה העברין כדי להביא להקלה בקשר לנסיבות ביצוע העבירות. בראי המפורט והפסיקה הנוהגת אליה הפנה, שאינה ייחודית לפרשה דנא, עתר ב"כ המאשימה לקביעת מתחם שבין 16 ו- 36 חודשי מאסר בפועל לצד האירוע מושא האישום השני, לצד קנס שבין ₪100,000 ו-₪600,000 בעניינו של הנאשם ועל הנאשמת קנס נמוך יותר.

14. ב"כ המאשימה הסכים כי ראוי לחפוף במידה מסוימת בין המתחמים שהוצעו על ידו, וטען למתחם כולל שבין 20 ו- 42 חודשי מאסר בפועל. העונש ההולם לנאשם לדעת ב"כ המאשימה הוא בתחתית המתחם, אך לא ברצפתו, ו- 23 חודשי מאסר בפועל. בהקשר זה טען כי הנאשם הודה באופן חלקי בביצוע העבירות רק בחקירתו החמישית, לאחר שבחר לשקר ולנסות להטעות את החוקרים, וכי גם לאחר מכן שיתוף הפעולה שלו היה חלקי, שכן בחר בסיפור שקרי שבית המשפט לא נתן בו אמון ביחס להחזר ההלוואה. ב"כ המאשימה ציין את הסרת המחדל המוקדמת של הנאשם לקולא, אך הפנה לכך שזו הייתה חלקית ונעשתה בלית ברירה. עוד ציין כי משפטו של הנאשם נהל עד סופו, ולכן אינו זכאי להקלה הניתנת למי שבחר לחסוך זמן שיפוטי ומודה. אשר לנסיבות אישיות או כלכליות, ציין ב"כ המאשימה את שיקולי ההרתעה, המקבלים בסוג זה של עבירות בכורה על פני נסיבות אישיות, תוך הפניה לפסיקה. לאור קביעותי בהכרעת הדין אשר לפגמים מסוימים שנפלו בהתנהלות הרשויות, עמדת המאשימה היא כי יש מקום להקלה מסוימת נוספת בעונש שייגזר על הנאשם, הגם שלשיתתה אין המדובר בפגמים שעוצמתם רבה, ועל כן עתירתו הסופית של ב"כ המאשימה היא לגזירת עונש של 19 חודשי מאסר בפועל על הנאשם, לצד קנס בסך ₪250,000 לנאשם, קנס בסך ₪75,000 לנאשמת, ומאסר על תנאי לנאשם.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

15. ב"כ הנאשם הפנה לגזרי דין שניתנו בעניינם של נאשמים בפרשת צ'ק ליסט, הפנה להיקפי העבירות שם, למשך ביצוען והענישה לצדם, וטען כי טיעוניה של המאשימה מתעלמים מהם. בקשר לנאשם, הדגיש כי אין המדובר בהתנהלות ארוכת שנים או שיטתית, כי היקף הפעילות מושא כתב האישום היווה כ-5% ממחזוריה של הנאשמת, ואין המדובר בעסק שמטרת הקמתו ביצוע עבירות. הסנגור הפנה לנסיבות אותם פירט במהלך ניהול ההוכחות (ואשר לא התקבלו בהכרעת הדין). בנוסף, הפנה למשטר המיסוי שחל על הבורסה ליהלומים בתקופה הרלוונטית, ולרף שנקבע לפתיחה בחקירה בסך מיליון דולר, שהוא הרבה מעל לסכום חשדות בגינם נחקרים תיקים מהסוג דן בדרך כלל. לטענתו, אופן התנהלות רשות המסים כלפי הבורסה ליהלומים היא מרכיב מהותי בעת בחינת הנסיבות וכך גם ההסדרים שנערכו עם הבורסה ליהלומים על ידי רשות המסים ובכללם הסדרים עם יהלומנים אשר הסתירו כספים בחו"ל. עוד הפנה לפרוטוקולים של דיוני רשות המסים אשר הוגשו כראיה במהלך המשפט, וטען כי העובדה שהרשויות לא בדקו את התנהלות היהלומנים עובר לחקירה בפרשת צ'ק ליסט מכעיסה ופוגעת בתחושת הצדק. אשר לאישום השני, קבל הסנגור על כך שהמאשימה מתייחסת לאישום זה כחמור יותר, שב וטען כי הנאשם נקשר לפרשת צ'ק ליסט ללא סיבה, ולדבריו, ככל שהאישום השני הוא החמור, היה מקום להגישו לפני זמן רב ולסיים את ההליך, תוך התייחסות למסד עובדתי מצומצם.

16. ב"כ הנאשם טען שלא נגרם כל נזק לקופת המדינה ממעשי הנאשמים, וציין שהמקדמות אשר שולמו בתחילת שנת המס 2011 שולמו ביתר, ואף הגיע לנאשמת החזר בסך 38,000 ₪. אשר לטענת המאשימה בסיכומים לחיסכון מס לנאשמים מביצוע העבירות על דרך קיזוז הפסדים, ככל שלא היו פועלים לתיקון ספרי הנאשמת, הפנה להסדר המיוחד ליהלומנים והגשת דוח מתקן על ידם, ציין כי המאשימה לא הציגה דוגמא אחת ליהלומן אשר פנה לוועדת חריגים לשם קיזוז הפסדים ושב על טענתו לפיה בפועל כלל היהלומנים נהגו להגיש דוחות מתקנים, תוך שהפנה לעדותו של גראוס. עוד ציין כי בקובץ הפסיקה שהציגה המאשימה לא נמצא כל פסק דין הדן בעבירות שעניין רישום חשבוני בהנהלת החשבונות הפנימית שלא מצאה ביטוי בדוח השנתי, כמו בענייננו.

17. ב"כ הנאשם הפנה לכך שכלל הנחקרים בפרשה נחקרו עוד טרם מועד הגשת הדוח השנתי לשנת 2011, אך לטענתו איש מהם לא טרח להודות, לתקן ולהגיש דוח שנתי כנדרש כמו הנאשם, ושב והבהיר כי ספרי המעורבים האחרים נפסלו, בניגוד לספרי הנאשמת, והתרעם על גישת המאשימה שלטענתו מבקשת להחמיר עם מי שפועל ומתקן את ספריו בזמן. בנוסף, בכל הנוגע לאישום הראשון, טענת הסנגור היא כי אין משמעות לשאלה האם המדובר בחשבוניות זרות. ב"כ הנאשם שב והפנה לטענות האכיפה הבררנית אותן טען במסגרת הסיכומים, ושב וטען כי הנאשמים נאלצו למכור את היהלומים כמפורט באישום השני במחירי הפסד. ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשמים הורשעו גם ברישום כוזב בספרים של חשבוניות אשר נקבע בהכרעת הדין כי הן כוזבות, הגם שהנאשם טען כי הן משקפות הוצאות אמת. בהקשר זה ציין כי מאחר ובסך הכל ביטלו הנאשמים רישומן של חשבוניות בסך של למעלה ממיליון דולר בספרי הנאשמת, חלקן כאלה לגביהן לא הואשמו, הסכום הכולל של החשבוניות שנגרע כהוצאה מספרי הנאשמת בעקבות התיקון שבוצע בספרים דומה לסכום האישום הראשון.

18. ב"כ הנאשם טען לשיתוף פעולה של הנאשם בחקירתו, ולחיסכון זמן שיפוטי רב בכך שוויתר על העדת עדים רבים (מעל ארבעים עדים) והסכים להגשת פרוטוקולים חלף חקירות ראשיות ונגדיות, תוך שטען כי המחלוקת העובדתית בתיק הייתה מצומצמת. בנוסף, הפנה לקושי הממשי שחוו הנאשם ומשפחתו לאורך השנים, למצבו הכלכלי של הנאשם, שאינו "מענקי הבורסה" כדבריו, ולהצהרת ההון **ענ/1**, תוך שציין כי לנאשם אין כספים ונכסים. לדעת

הסנגור, לאור עיקרון השוויון, על מתחם הענישה במקרה דנן להיקבע ברף הנמוך של מאסר בעבודות שירות, לאור הנסיבות המיוחדות, היקף הסכומים, הגשת הדוח השנתי כנדרש ותיקון הספרים טרם הגשתו והעובדה שספרי הנאשם לא נפסלו, וכן לאור העובדה שלא נגרם נזק לקופת המדינה מביצוע העבירות. בנוסף הפנה לדוגמאות מוועדות כופר בהם הושת לטענתו כופר במקרים רבים בהם בוצעו עבירות בסכומים גבוהים יותר.

דבר הנאשם

19. לדברי הנאשם עבד כשכיר לאורך שנים ופתח את הנאשמת כי ביקש להתקדם, נטל הלוואות עם שותפים והעסק לא צלח. לדבריו, מזה שמונה שנים מתמודד עם חוסר שינה, עצבנות ולחצים. לדבריו, הוא למד את הלקח ומבין את הטענות, הוא סחוט ועייף ומבקש להתחיל בדרך חדשה.

מתחם העונש ההולם

20. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. כידוע, העבירות שבביצוען הורשעו הנאשמים הן מהחמורות על פי דיני המס ובאות להגן על ערכים בסיסיים וחשובים למרקם החברתי במדינה. מביצוען של עבירות מהסוג הנדון נפגע ערך השוויון והאמון הניתן בנישומים. בנוסף, קיים פוטנציאל נזק ממשי לקופה הציבורית מביצוע העבירות, ובכך לכל אחד ואחת מאזרחיה, ובפרט לציבור המוחלש בחברה, הנשען על השירותים הציבוריים. פעמים רבות אף מוכח הנזק לקופה הציבורית הלכה למעשה. בביצוע העבירות יש אף כדי להביא פוטנציאלית לשיבוש הפעולה התקינה של מנגנון המסים.

21. בעת בחינת **נסיבות ביצוע העבירות** יש לשקול את הרקע והסביבה בה בוצעו. כפי שפורט לעיל ובהכרעת הדין, ברקע חקירת הנאשמים והגשת כתב האישום עומדת חקירת פרשת צ'ק ליסט שעניינה חשדות לביצוע עבירות פליליות, ובכללן עבירות מס, בבורסה ליהלומים ברמת גן, בין היתר בקשר לעסקם של מגן ואלעד. כאמור, במסגרת חקירה זו, לאור ריבוי החשודים ששמום עלה מהקלסר האדום אשר נתפס, נקבע רף בסך מיליון דולר, כרף לפתיחת חקירה בקשר לחשודים המפורטים בו. לצד קריטריון זה נשקלו שיקולים נוספים בעת ההחלטה בדבר פתיחה בחקירה, הנוגעים לחשדות שעלו לביצוע עבירות נוספות. בסך הכל הוגשו כ- 25 כתבי אישום בעקבות החקירה, כתב אישום זה הוא אחד מהם.

22. מהחקירה הכוללת של הפרשה עולה ההתנהלות הרווחת בבורסה ליהלומים בתקופת ביצוע העבירות, והשימוש שנעשה על ידי יהלומנים רבים (חלקם רק על פי החשד) בשירותי מגן ואלעד, בין היתר בקשר לחשבונות כוזבות, ובסכומים ניכרים, והנאשמים אינם מהוגי ויוזמי השיטה. אמנם, כפי שהפנתה המאשימה, החקירה כנגד הנאשמים במקרה דנן החלה בעקבות החשדות מושא האישום השני שעניינו מכירת יהלומים ללא תיעוד חשבונאי בסכום של מעל מיליון דולר, כך שאין המדובר בנאשמים שחקירתם החלה על בסיס רישומי הקלסר האדום, והעבירות הנוגעות לאישום הראשון (הקשורות לקלסר האדום ולעסקם של מגן ואלעד) התגלו בהמשך לכך. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שגם חקירת האישום השני החלה בעקבות חקירת מעורב אחר בקשר לחשדות העולים מהקלסר האדום ומהקשרם של

הדברים.

23. כמו כן, יש לתת את הדעת לכך שכפי שעולה מקביעותי בהכרעת הדין (סעיף 31 לפרק ג' להכרעה), ועל פי קביעותי בגזרי הדין אשר ניתנו בפרשה הכוללת אליהם אף הפנו הצדדים, מגזר היהלומנים עליו נמנו הנאשמים הוא מגזר ייחודי שזכה לאורך שנים ארוכות ליחס שונה בתחום המס. משך שנים חלו על ענף היהלומנים הסדרים נורמטיביים שחלקם מקלים וחלקם נקבע לשם הבטחת גביית מס, ויש בהם כדי להטיב עם הרשות. ההסדרים הייחודיים לענף היהלומנים נגעו לאופן ניהול ספרי הנהלת החשבונות, לאופן הערכת המלאי, ולאפשרות לדווח ולשלם מס בשיטת התחשיב המפורטת לעיל. בנוסף לא נערכו ביקורות על ידי רשות המסים בבורסה ליהלומים. ההקלות לענף נבעו בעיקרן מהקושי שבהערכת המלאי בהעדר מומחיות להעריכו, הקושי בביצוע ביקורות בבורסה ליהלומים בשל המאפיינים הייחודיים לענף, ובהיותה מתחם סגור, כמו גם הרצון להביא לגביית מס מרבית באמצעות שיטת התחשיב. זאת לצד הרצון לתמרץ ולהקל על הענף, אשר משך שנים רבות היה ענף יצוא חשוב לכלכלת המדינה (בהקשר זה אף יצוין שעל פי הוראות ניהול ספרים לא נדרש נישום העוסק בסחר ביהלומים לרשום את שם הצד השני לעסקה ככל שהמדובר בתושב חוץ). בנוסף, העדר כוח אדם מספיק אצל פקיד השומה להתמודדות עם סוגיית מיסוי היהלומנים. (ראו קביעותיי: בת"פ (שלום ת"א) 42879-10-15 **פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה נ' בצלאל** (3.7.2019) (להלן: "**עניין בצלאל**"), ת"פ (שלום ת"א) 42750-10-15 **פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה נ' ענבי** (14.7.2019) (להלן: "**עניין ענבי**"), ות"פ (ת"א) 17251-08-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' שירי** (12.9.2019) (להלן: "**עניין שירי**").

24. כפי שקבעתי בגזרי הדין שלעיל, ההסדרים מיוחדים בענף היהלומים צריכים לבוא בחשבון בין יתר השיקולים, וההקלות אשר ניתנו לענף היהלומים צריכות להוות לאו דווקא נסיבה לחומרה ויש משמעות רבה לרקע ולענף בו בוצעו העבירות בעת בחינת נסיבות ביצוען, ומידת החומרה שיש ליחס להן. לצד האמור וכפי שאף ציינתי בהכרעת הדין (סעיף 33 לפרק ג' להכרעה), גם אם ניתן לומר כחוכמה שבדיעבד, לאור גיליון של העבירות, כי הרשות יכולה הייתה לפעול בדרכים אפקטיביות יותר, לגלות ערנות רבה יותר ולהעמיד משאבים רבים יותר על מנת להבטיח מפני ביצוע עבירות על ידי נישומים בענף היהלומים, אין בקביעה זו כדי להשפיע כהוא זה על מידת אשמתם של הנאשמים, ואין המדובר בהעלמת עין מכוונת של רשות המסים מביצוע עבירות מס בבורסה ליהלומים או אי סדרים של הרשות אשר הביאו לביצוע העבירות.

25. שקלתי את עתירת המאשימה שלא ליתן משקל לרקע המפורט לעיל ולהסדרים המיוחדים בענף היהלומים בעת קביעת מתחם הענישה בקשר לעבירות מושא האישום השני, אך להשקפתי לא ניתן להתעלם מכך שכלל העבירות אותן ביצעו הנאשמים בוצעו על ידם במסגרת עיסוקם בסחר ביהלומים, על מאפייניו הייחודיים של הענף באותה התקופה. בנסיבות אלה, גם בקשר לאישום השני, יינתן משקל מסוים ומתאים לרקע המפורט לעיל, תוך ביצוע הבחנה כשזו נדרשת ובשים לב לכך שאין המדובר בעבירות אשר בוצעו תוך שימוש בעסקם של מגן ואלעד, וכי המדובר בביצוע מכירות ללא תיעוד.

26. לאחר סקירת הרקע, ומבלי להתעלם ממנו, נפנה לסקור את נסיבות ביצוע העבירות. כתב האישום אוחז שני אישומים העוסקים בביצוע עבירות מס שעניינן הכנת ספרי חשבונות כוזבים, ושימוש במרמה ערמה ותחבולה במטרה להתחמק ממס כמו גם רישום כוזב במסמכי תאגיד במטרה לרמות. המדובר בביצוע מרבית מרביתן של העבירות במהלך

שנת 2011, על פני פרק זמן שאינו ממושך יחסית, ובכך נסיבה ממתנת לקולא. בנוסף, אין המדובר במי שעיסוקו העיקרי הוא ביצוע עבירות, ואין חולק כי עסקם של הנאשמים היה סחר ביהלומים. על פי דברי הסנגור, היקף העבירות מושא כתב האישום הוא כ-5% מהיקף מחזוריה של הנאשמת לשנת המס. הגם שמדובר בהיקף ממשי יותר ביחס למחזור, מזה אשר הודגם **בעניין ענבי**, וחרף טענות המאשימה הקשר זה, להשקפתי, גם כאן יש לשקול נתון זה במידה המתאימה בעת בחינת הנסיבות. מובן כי לא דין מי שכל או עיקר עיסוקו ביצוע עבירות כדין הנאשמים כאן.

27. סכומי העבירות אותן ביצעו הנאשמים אינם זניחים. סכום החשבוניות הכוזבות מושא האישום הראשון הוא בסך 3,730,545 ₪, וסכום המכירות שביצעו הנאשמים ללא תיעוד חשבוני מושא האישום השני הוא בסך 3,872,266 ₪. בסך הכל עומד סכום העבירות על סך של 7,602,811 ₪. כפי שפורט בהכרעת הדין, לצד ביצוע העבירות אף היה פוטנציאל נזק ממשי לקופת המדינה ורווח לנאשמים, בדמות הפסד בסך 1,755,933 דולר לנאשמת, אשר היה נוצר אלמלא היו הנאשמים מתקנים את ספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת טרם הגשת הדוח השנתי לשנת 2011. לטענת המאשימה הפסד זה הוא שווה ערך לחיסכון במס בסך 408,000 דולר (סעיף 40 לפרק השלישי להכרעת הדין). טענת ההגנה לפיה הפסדי הנאשמת אינם רלבנטיים לאור שיטת הדיווח הייחודית בבורסה ליהלומים והנוהג שבהגשת דוחות מתקנים/ דוח תחשיב, או כי למעשי העבירה הייתה השפעה פוטנציאלית זניחה על תוצאת המס נדחתה על ידי כמפורט בסעיף 42 לפרק ג' להכרעת הדין.

28. לצד האמור, בעת בחינת הנסיבות, יש לתת את הדעת לקולא לכך שבמקרה זה, הלכה למעשה, לא נגרם נזק כספי משמעותי לקופת המדינה מביצוע העבירות. זאת מאחר וכמפורט בטיעוני הצדדים ובהכרעת הדין, לאחר שנחקר בגין ביצוע העבירות, סמוך לאחר חקירתו החמישית, ועוד טרם הגשת הדוח השנתי על שם הנאשמת לשנת 2011, פעל הנאשם כאמור לתיקון ספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת באופן חלקי אך ממשי, ובמסגרת זו ביטל רישומן של חלק מחשבוניות הכוזבות מושא האישום הראשון ותעד בספרים את המכירות שביצע ללא תיעוד חשבוני כמפורט באישום השני. הנאשמים אמנם לא ביטלו את כלל החשבוניות הכוזבות מושא האישום הראשון, יחד עם זאת, התיקון אשר ביצעו בספרים הוא תיקון משמעותי. הדוח השנתי לשנת המס 2011 הוגש על ידי הנאשמת ולא נפסל, ובנוסף, כפי שטען הסנגור ולא נסתר על ידי המאשימה, אף ביטלו הנאשמים חשבוניות נוספות אשר נרשמו בספרים אשר לא נכללו בכתב האישום, כשהסכום הכולל אשר בוטל דומה לזה המפורט באישום הראשון לכתב האישום.

29. אמנם, המדובר בתיקון בספרי הנהלת החשבונות רק בעקבות החקירה שנערכה, אשר אף לא הביא לזיכוי הנאשמים כעתירת ההגנה כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, ובוודאי שאין המדובר במעשה חסד מצד הנאשם. לצד זאת, אינני שותפה לדעת המאשימה לפיה התיקון שבוצע בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת אינו רלבנטי בעת קביעת מתחם הענישה, ועליו להישקל רק בעת קביעת העונש בגדרי מתחם הענישה, כסוג של הסרת המחדל. יש לזכור שעל פי סעיף 40ט(4) לחוק העונשין הנזק אשר נגרם מביצוע העבירה הוא נסיבה הקשורה לביצוע העבירה הנשקלת בעת קביעת מתחם העונש ההולם. בהתאם לכך, כחלק מנסיבות ביצוע העבירות תישקל העובדה שלא נגרם נזק משמעותי כתוצאה מביצוען בפן הכספי לאור התיקון שביצעו הנאשמים בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת כאמור.

30. בעת בחינת נסיבות ביצוע העבירות אין להתעלם מכך שהגם שהעבירות בוצעו על ידי הנאשמים משך תקופת זמן קצרה יחסית (רוב רובה שנת 2011 כאמור), אין המדובר במעשה חד פעמי של הנאשמים, אלא בשורת

מעשים, מסוגים שונים (רישום כוזב של הוצאות והימנעות מתיעוד הכנסות), כשבכל עת יכולים היו הנאשמים לחדול ממעשיהם אך לא פעלו כאמור. בנוסף, המדובר במעשים המחייבים תכנון מוקדם ותחכום, ומטרת ביצועם הפקת רווח כלכלי על חשבון הקופה הציבורית.

31. ביחס לכלל העבירות שבביצוען הורשעו הנאשמים, ואף בדגש על העבירות מושא האישום השני, שעניין מכירת יהלומים ללא תיעוד חשבונאי, יש לשוב ולהזכיר כי המדובר בעבירות שביצוען קל וגילויין קשה, קיים פיתוי גדול לבצען, והן בגדר "מכת מדינה". בנסיבות אלה בתי המשפט חזרו ושונו כי לצד עבירות אלה יש להשית ענישה מחמירה אשר תבטא את הפסול שבביצוען ותביא להרתעה הנדרשת ובכללה הרתעת הרבים. יש טעם בטענת המאשימה לפיה ריבוי התיקים בפרשה מהם עלה השימוש בחשבוניות זרות כהוצאה (כלומר כאלה המשקפות רכישת יהלומים על ידי יהלומן, אך לא מהגורם ממנו רכש אותם) מלמד לכאורה על נוהג של מכירות ללא תיעוד חשבונאי בבורסה ליהלומים בתקופה הרלבנטית, כשהעובדה שרק במיעוט מקרים הוגשו כתבי אישום והורשעו נאשמים בעבירות אלה, מלמדת ומדגימה בפועל את הקושי הרב שבאיתור עבירה מסוג זה.

32. בעת בחינת נסיבות ביצוע העבירות מושא **האישום השני**, ומשהטענה הועלתה שוב במסגרת הטיעון לעונש על ידי ההגנה, יש לשוב ולהזכיר כי הרלבנטיות והמשמעות של הטענה לפיה היהלומים שנמכרו נמכרו במחירי הפסד, נדונה והוכרעה בסעיף 18 לפרק ב' בהכרעת הדין. כפי שנקבע שם, ההגנה לא ביססה טענתה לפיה הנאשמים מכרו את היהלומים מושא אישום זה במחירי הפסד, לאור הצורך הדחוף בהחזר הלוואה לשותפו של הנאשם דוד אליקשווילי (להלן: "**אליקשווילי**") או מכל סיבה אחרת. עוד הובהר כי גם אם הייתה ההגנה מבססת טענתה לפיה נמכרו היהלומים במחירי הפסד והנאשמים עשו שימוש בכספי המכירה או בחלקם להחזר הלוואה לאליקשווילי, לא היה בכך כדי למתן את נסיבות ביצוע העבירה. כשמדובר במי שאינו מתעד הכנסה ממכירה, אך מתעד את ההוצאה שברכישת הסחורה שנמכרה כמו בעניינו, אין משמעות לשאלה האם הרוויח או הפסיד מהמכירה, וכך או כך, הוא נהנה מההוצאה עליה דיווח. לצד האמור, וכנסיבה ממתנת במידת מה תישקל העובדה שחלקה הקטן של המכירה תועד על ידי הנאשמים כנדרש, כך שאין המדובר בהסתרה מוחלטת של מכירת היהלומים על ידי הנאשמים.

33. בראי האמור, בעת קביעת מתחם הענישה ביחס לעבירות מושא האישום השני יילקח בחשבון הרקע לביצוע העבירות בבורסה ליהלומים גם בקשר לאישום זה במידה המתאימה, כמו גם העדר נזק כספי לצד ביצוע העבירות מושא אישום זה לאור תיקון הספרים, וכן תיעוד חלקה הקטן של המכירה מלכתחילה בספרים כנסיבות ממתנות. לצד זאת, תילקח בחשבון גם חומרת המעשים, הפגיעה שאינה מבוטלת בערכים המוגנים מביצוע העבירות, ובכללם באמון המוגבר שניתן בעוסקים בענף היהלומים, הנזק הפוטנציאלי הממשי (ובכלל נזק כספי לקופת המדינה) מביצוע העבירות, וחשיבות הענישה המרתיעה לצידן.

34. גם בקשר לאישום הראשון שעניינו כאמור רישומן במרמה וכזב של חשבוניות כוזבות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ממעשי הנאשם איננה זניחה. אמנם, אין להתעלם מהרקע המפורט לעיל בקשר לנישומים בענף היהלומים, מהכללים המיוחדים בעניינם, מההתנהלות הרווחת בתקופה הרלבנטית בבורסה ליהלומים ומהשימוש הנרחב של היהלומנים בשירותי מגן ואלעד. בנוסף, מהתחשבות המסוימת לקולא בהעמדה לדין ובענישה במסגרת פרשת צ'ק ליסט, כשדומה כי התייחסות המאשימה עצמה לסכומי עבירה איננה כהתייחסותה

הרגילה, משבאופן רגיל, בגין עבירות בסכומים נמוכים ממיליון דולר, עומדת המאשימה על מיצוי הדין עם עבריינים ובכלל זאת על השתת עונשי מאסר ממשיים עליהם. כמו כן, מהעובדה שבפועל שלא נגרם נזק כספי משמעותי מביצוע העבירות לאור התיקון החלקי שביצעו הנאשמים בספרים, עת הוציאו חלק מהחשבוניות הכוזבות מהם.

35. יחד עם זאת, בשונה מחלק גדול מהתיקים בפרשה בהם נשקלה לקולא העובדה שהחשבוניות הכוזבות שהתקבלו על ידי הנאשמים שם באמצעות מגן ואלעד הן בגדר חשבוניות זרות אשר שיקפו הוצאה אמיתית גם אם לא מול הגורם אשר הוציא את החשבונית, החשבוניות הכוזבות אותן רשמו הנאשמים בספרי הנאשמת במרמה אינן מכסות כל רכישת יהלומים אמיתית של הנאשמים. כפי שפורט בהכרעת הדין, החשבוניות הכוזבות התקבלו כנגד כספים שמשך הנאשם ממגן ואלעד לצרכיו, ובין היתר לצורך העמדת נכסים בחו"ל, לכל מטרה שלא תהיה. אבהיר כי אינני מוצאת לשקול כנסיבה לחומרה את שיקרי הנאשם בקשר להעמדת הנכסים בחו"ל משלטענת המאשימה יתכן ובחר לשקר על מנת לכסות על פיעולות של הברחה. טענת הנאשם בדבר הצורך במשיכת הכסף המזומן ממגן ואלעד לשם החזר הלוואה באופן דחוף לאליקשווילי לא בוססה כנדרש (סעיפים 23-24 לפרק א' להכרעת הדין), אך גם לו שימשו כספי המזומן או חלקם לצורך כך, לא היה בכך כדי למתן את מידת הפגיעה בערכים המוגנים מרישומן בספרי הנהלת החשבוניות של הנאשמת במרמה, ומהכוונה להתחמק ממס שלצד הרישום. בהקשר זה אציין כי בניגוד לטענת הסנגור, להשקפתי קיימת משמעות לשאלה האם עסקינן בחשבוניות זרות בעת בחינת הנסיבות, בפרט כאשר על ענף היהלומים לא חל מע"מ והחשבוניות הכוזבות לא שימשו גם לניכוי מס תשומות.

36. כפי שציינתי **בעניין בצלאל ועניין ענבי**, להשקפתי, הנהנים העיקריים והישירים מהחשבוניות הכוזבות, על אחת כמה וכמה אלה שאין מאחוריהן אף כל רכישת יהלומים אמיתית, הם מקבליהן, כדוגמת הנאשמים, וקיימת חומרה יתרה ומשמעותית במעשיהם. אמנם מסלול החישוב החלופי (התחשיב) לקביעת הכנסתו החייבת של יהלומן הוא נגזרת מהמחזור העסקי שלו, כך שלכאורה אין משמעות להוצאות אותן הוא כולל בספריו (ובנוסף מעדותו של גראוס עלה כי קל היה להביא לתוצאות מס רצויות באופן מגמתי באמצעות רישום מגמתי ביחס למלאי). אך יחד עם זאת, וכפי שפורט לעיל, על מנת להגיש דוח על פי התחשיב, וכדי ששומת היהלומן תחשב כסופית, עליו לדווח על ההכנסה החייבת בהתאם לשני מסלולים, זו המתקבלת בספרי הנהלת החשבוניות (ובקשר אליה וודאי שקיימת משמעות להוצאות הכלולות בספרים), וזו המתקבלת בהתאם למסלול החלופי כנגזרת מהמחזור העסקי, והמס משולם בהתאם להכנסה החייבת הגבוהה יותר.

37. בראי כלל המפורט לעיל, כמו גם הנזק הכספי הפוטנציאלי מביצוע העבירות וכן הפגיעה ביתר הערכים המוגנים בעבירות, ניתן לסכם ולקבוע כאמור כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים גם ממעשי הנאשמים באישום זה איננה זניחה או נמוכה.

38. אחר בחינת הנסיבות, מבלי להתעלם מהרקע הדומה לשני האישומים, והגם שרוב רובן של העבירות בוצעו בתקופה מקבילה, בשים לב לאופיין השונה, כשהעבירות מושא האישום הראשון קשורות לשימוש בשירותי מגן ואלעד, והעבירות מושא האישום השני בוצעו על ידי הנאשמים במנותק משירותים אלה, מצאתי כי נכון לקבל את עתירת המאשימה ולקבוע מתחם ענישה לכל אחד מהאישומים בנפרד. ראו בהקשר זה: ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014), ע"פ 1261/15 **דלאל נ' מדינת ישראל** (13.9.15), ע"פ 2454/18 **שיינברג נ' מדינת ישראל**.

ישראל (5.12.2018). ראו גם ע"פ 6888/17 **שירזי נ' מדינת ישראל** (10.12.2018) שם נקבע כי הסיווג לאירועים נועד לתכלית פונקציונאלית, ככלי עזר לבית המשפט, וממילא במישור המהותי על בית המשפט לשקול את מספר המעשים וחומרתם גם אם סווגו כאירוע אחד. לצד האמור, ולאור הרקע הדומה לביצוע העבירות ותקופת ביצוע המקבילה באופן ממשי, יחפפו המתחמים במידה ניכרת.

39. אשר **לענישה הנוהגת**, בכל הקשור לאישום הראשון, אין חולק כי הענישה הרלבנטית היא הענישה אשר ניתנה במסגרת הפרשה דנן, המלמדת על ענישה מקלה יחסית לענישה בסוג זה של עבירות בדרך כלל (לפירוט רחב יותר לטעמים לכך ראו כדוגמא **עניין ענבי**). הצדדים אף הפנו לענישה שנגזרה במסגרת הפרשה בעת הטיעון לעונש. כפי שצינה המאשימה, ברור שאת המקדם המקל לקביעת מתחם הענישה הנובע ממאפייני הפרשה יש להחיל על נסיבות ביצוע העבירות הקונקרטיות במקרה הנדון (ראו ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.2015)). להלן יסקרו גזרי הדין הרלבנטיים אשר ניתנו במסגרת הפרשה:

· בת"פ (שלום ת"א) 49508-10-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' בורוכוב** (7.10.2018) (להלן: "**עניין בורוכוב**") הורשעו הנאשמים במסגרת הסדר טיעון ובו ענישה מוסכמת בהוצאת תלושי שכר כוזבים לדורות אלעד בשנים 2010-2011. לצד זאת, בקבלת חשבוניות כוזבות בסך \$ 1,352,533 (₪ 5,168,028) והוצאת חשבוניות כוזבות בסך \$ 4,133,616 (₪ 15,794,547) במהלך שנת 2011, תוך שימוש בשירותי מגן ואלעד. בעת הטיעון לעונש צוין כי לא קיים קושי ראיתי וכי הענישה המוסכמת נמוכה מרף הענישה הנהוג לאור כשלי חקירה. בנוסף צוין כי הקנס המוסכם בסך ₪ 65,000 נמוך מזה שנגזר על נאשמים אחרים בפרשה, וכי המאשימה הסכימה לקנס הנמוך לאור נסיבותיו הפרטניות של הנאשם ואיזון הקנס אל מול 15 חודשי המאסר אשר הוסכמו. הסדר הטיעון אומץ על ידי בגזר הדין מנימוקיו. מחדלי כתב האישום הוסרו במסגרת הסדר מול פקיד השומה.

· בת"פ (שלום ת"א) 38374-06-17 **מדינת ישראל נ' פטיש** (11.9.2017) (להלן: "**עניין פטיש**") הודו והורשעו הנאשמים במסגרת הסדר טיעון בהוצאת תלושי שכר כוזבים לרעיית הנאשם בשנים 2007-2011 בסך כולל של 188,070 ש"ח, לצד קבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך של \$ 1,218,939 (₪ 5,168,028) והוצאת חשבוניות כוזבות בסך \$ 168,795. נטען לקושי ראיתי בקשר לעבירות של קבלת חשבוניות כוזבות וצוין כי המדובר בחשבוניות זרות כנסיבה ממתנת. על הנאשם נגזרו בהסכמה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, קנס בסך ₪ 500,000 ומאסר על תנאי. בין הנימוקים להצדקת ההסדר צוין על ידי המאשימה הקנס הגבוה המוסכם. מחדלי כתב האישום הוסרו במסגרת הסדר מול פקיד השומה.

· בת"פ (שלום ת"א) 56949-06-18 **מדינת ישראל נ' פוזיילוב** (22.11.2018) (להלן: "**עניין פוזיילוב**") אומץ הסדר טיעון הכולל עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד קנס מוסכם ומאסר על תנאי, בגין קבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך ₪ 3,981,605 (₪ 1,042,305 דולר). לא נטען לקיומו של קושי ראיתי. המאשימה הפנתה לקנס הגבוה המוסכם (כדבריה) בסך ₪ 400,000 ועל הנאשמת ₪ 100,000. מחדלי כתב האישום הוסרו במסגרת הסדר מול פקיד השומה.

· בת"פ (שלום ת"א) 66226-06-17 **מדינת ישראל נ' צרויה** (5.12.2017) אומץ הסדר טיעון הכולל עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד קנס בסך ₪ 750,000 ומאסר על תנאי בגין קבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך ₪ 6,213,652 (₪ 1,626,185 דולר) תוך שצוין קושי ראיתי מסוים. הוסכם כי לא נגרם נזק כספי מביצוע

העבירות.

בת"פ (שלום ת"א) 16425-08-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' עורקבי**
(16.9.2018), הורשעו הנאשמים במסגרת הסדר טיעון ובו ענישה מוסכמת בקבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך \$ 263,202, והוצאת חשבוניות כוזבות בסך \$ 2,226,742. המאשימה ציינה קשיים ראיתיים. עוד ציינה כי הנאשמים מכרו את היהלומים המפורטים בחשבוניות שהוצאו אך לאחרים מאלה להם הוציאו את החשבוניות. על הנאשם נגזרו בהסכמה עונש של 6 חודשי עבודות שירות לצד קנס משמעותי (כדבריי המאשימה) בסך ₪ 750,000 כפי שהוסכם בהסדר הטיעון. המאשימה אף ציינה כי רכיבי הענישה מאזנים זה את זה. מחדלי כתב האישום הוסרו במסגרת הסדר מול פקיד השומה.

בת"פ (ת"א) 16760-08-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' פסטג** (26.4.2018),
הורשעה הנאשמת במסגרת הסדר טיעון ובו ענישה מוסכמת, בקבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך \$ 1,223,403, תוך שימוש בשירותי מגן ואלעד, הוצאת חשבוניות כוזבות בסך של \$ 181,993 ובכך שמסרה צ'קים לאחר, בסך 4,158,080 ₪ תוך מטרה לעזור לו להתחמק ממס. נגזרו על הנאשמת 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד קנס בסך 1,400,000 ₪. צוין כי אין קושי ראיתי משמעותי בתיק זה, אך צוינו נסיבות אחרות ממתנות ונסיבות אישיות. מחדלי כתב האישום הוסרו במסגרת הסדר מול פקיד השומה.

בת"פ 18475-11-16 (ת"א) **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' מנדלר** (28.5.2017)
(להלן: "**עניין מנדלר**") אומץ הסדר טיעון בן 6 חודשי עבודות שירות לצד מאסר על תנאי וקנס בסך 500,000 לנאשם ולנאשמת, אשר הורשעו בקבלת חשבוניות כוזבות בסך \$ 2,000,344. במקרה זה נטען לקשיים ראיתיים, לכך שהמדובר בחשבוניות זרות וכן להודיה בתחילת ההליך לצד הסרת המחדל וגובה הקנסות אשר הוסכם.

בת"פ 16705-08-16 (ת"א) **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' אימבר** (23.5.2019)
(להלן: "**עניין אימבר**") בעניינו של הנאשם 1, דובר בקבלת חשבוניות כוזבות בסך \$ 702,421 (₪ 2,639,805) מבלי שבוצעה כל עסקת יהלומים והוצאת חשבוניות כוזבות בסך \$ 1,096,336 (₪ 4,189,099). בכתב האישום בו הודה הנאשם 1 אף פורט כי במעשיו גרם הנאשם נזק לקופה הציבורית. הנאשם 1 לא הסיר את מחדלי כתב האישום, ולכן חלף הסדר טיעון לעונש מוסכם בן 6 חודשי עבודות שירות, הסכימו הצדדים לעונש של 9 חודשי עבודות שירות לצד קנס בסך 185,000 ₪ ומאסר על תנאי אשר אושר בגזר הדין. בעת הטיעון לעונש וכנימוק לאישור ההסדר נטען לקושי ראיתי ואי בהירות לגביי חלקו של הנאשם בקבלת החשבוניות הכוזבות וכן לקושי ראיתי ביחס להוצאת החשבוניות הכוזבות.

בת"פ (ת"א) 42856-10-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ארבוב** (2.10.2018)
(להלן: "**עניין ארבוב**") דובר בנאשמים אשר הורשעו במסגרת הפרשה בביצוע עבירות לפי סעיף 220(4), 220(5) לפקודה, לגביי הנאשם 1 ביחד עם סעיף 224 לפקודה, כך שאחריותו נגזרת מכוח היותו מנהל פעיל, שהיא מתונה יותר, במסגרת הסדר טיעון. על פי גזר הדין, בשנת 2011 קיבלו הנאשמים ממגן ואלעד חשבוניות כוזבות בסך 17,929,845 ₪ בעוד שבפועל לא בוצעו העסקאות עם אותם יהלומנים אלא עם יהלומנים אחרים (חשבוניות זרות). בנוסף, קיבלו הנאשמים ממגן ואלעד חשבוניות כוזבות בסך 1,583,032 ₪ לגביהן לא בוצעה עסקה כלל. כמו כן, בין השנים 2007 - 2010 העבירו הנאשמים כספים לעובדי הנאשמת בסך של 3,206,884 ₪ מבלי לרשום אותם בספרי הנאשמת ומבלי לדווח עליהם לרשויות המס. בית המשפט נתן דעתו לקושי ראיתי נטען ביחס ליסוד הנפשי אצל הנאשם, אימץ את הסדר הטיעון וגזר על הנאשם שהורשע מכוח סעיף 224 לפקודה עונש של מאסר למשך 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות, לצד קנס בסך 3.5 מיליון ₪ (ללא מאסר חלף קנס לצידו), מאסר על תנאי וקנס בסך 1.5 מיליון ₪

עמוד 12

לנאשמת.

· ראו עוד **עניין בצלאל ועניין ענבי** וקביעותי שם וכן ת"פ (ת"א) 38477-07-17 **מדינת ישראל נ' משיח** (30.10.2017), **עניין שירי** ועפ"ג (ת"א) 42612-10-19 **שירי נ' פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה** (8.1.2020) שם משך הנאשם את ערעורו בהמלצת בית המשפט. ראו גם ע"פ 3891/20 **שירי נ' מדינת ישראל** (15.6.2020) התלוי ועומד בבית המשפט העליון.

40. כאמור, מן הענישה אשר נגזרה על נאשמים בתיקים פלייט בפרשה בהסכמת המאשימה (וללא הסכמתה - **בעניין בצלאל, ענבי ושירי**), ואשר נסקרה לעיל, ומבלי להתעלם מכך שחלקה ענישה מוסכמת לאור קשיים ראייתיים, עולה כי הענישה בפרשה זו בכללותה היא על הצד המקל. מסקירת הפסיקה אף עולה כי הדגש בתיקי הפרשה אינו בעיקרו סכום העבירה, ונכון לתת משקל גם לנסיבות הייחודיות לביצוע העבירות המפורטות לעיל, הן מבחינת הרקע הכולל, הן אלה המתייחסות באופן קונקרטי לנאשמים. כמו כן, עולה כי בחלק גדול מהמקרים נערך איזון בין עונשי המאסר שנגזרו, לבין קנסות נכבדים (ראו לשם הדוגמא גם **עניין ענבי**). בעת קביעת מתחמי הענישה **בעניין בצלאל, ענבי ושירי**, אף מצאתי לשקול שיקולי צדק בעת קביעת מתחמי הענישה לאור הנסיבות הייחודיות של הפרשה (ע"פ 7621/14 **גוטסדינר נ' מדינת ישראל** (1.3.2017) (להלן: "**עניין גוטסדינר**"), פסקה 50 לפסק דינו של כב' שופט נ' הנדל) ונכון לעשות כן גם במקרה דנן.

41. כך, בנוסף לשיקולי אחידות הענישה יש לשקול את העובדה שרבים מהיהלומנים ששמן הופיע בקלסר האדום לא נחקרו לאור קריטריון מיליון הדולר לפתיחה בחקירה. הגם שלהשקפתי לא נפל פגם בקביעת הקריטריון האמור בראי השמות הרבים אשר הופיעו בקלסר האדום, והגם שחקירת האשמים בעניינו החלה כאמור לאור חשדות למכירת יהלומים ללא תיעוד חשבונאי כמפורט באישום השני ולא על בסיס הקלסר האדום, בכך שלא נחקרו רבים מהחשודים בביצוע עבירות דומות ובסכומים ממשיים, יש כדי להביא לתחושה של פגיעה בערך השוויון ובכללי הצדק וההגינות, גם אם הקריטריון אשר נקבע הגיוני בנסיבות וההחלטה לקבעו איננה נגועה בשרירותיות, ולא נלווה לה מניע פסול או כוונה רעה (**עניין גוטסדינר** (כב' השופטת ברק ארז, פסקאות 56-57) ורע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי** (31.10.2018)). זאת בפרט בראי סכומי העבירה במקרה דנן, שאינם גבוהים ביחס למרבית הנאשמים כנגדם הוגשו כתבי אישום, כשבסופו של יום סכום העבירות הנובע מהקלסר האדום בגינו הואשמו והורשעו הנאשמים באישום הראשון מעט נמוך ממיליון דולר, ומבלי להתעלם מהעבירות מושא האישום השני, ומהיקף החשדות בתחילת החקירה.

42. בבואי לקבוע את מתחם העונש עומד מן הצד האחד העונש החמור ביותר שנגזר בהסכמה בפרשה **בעניין בורוכוב**, במסגרת הסדר טיעון סגור, כמפורט לעיל בהרחבה, בגין ביצוע עבירות בסכום כולל אדיר בסך למעלה מ- 20 מיליון ₪, גבוה בהרבה מזה המיוחס לנאשמים לצד הוצאת תלושי שכר כוזבים לדורון אלעד, שם ציינה המאשימה כי לא נתקלה בקושי ראייתי (למעט הסכמה בדבר מחדל חקירה מסוים שיכול היה להשפיע על הענישה). על בורוכוב אשר הודה והסיר את המחדלים נגזרו כאמור, תוך אימוץ הסדר הטיעון, 15 חודשי מאסר בפועל לצד קנס נמוך בסך 65,000 ₪.

43. מן העבר השני עומדים העונשים שנגזרו על נאשמים נוספים בפרשה, כפי שפורטו לעיל, גם הם במסגרת הסדרי טיעון ובהסכמה, לריצוי בעבודות שירות למשך 6 חודשים. באותם מקרים דובר בעבירות שעניין הוצאה ו/או

קבלה של חשבוניות כוזבות בסכומים גבוהים, קשיים ראייתיים, בנאשמים אשר הסירו מחדלים ובמקרים רבים אף צוינה היות החשבוניות הכוזבות שקיבלו הנאשמים חשבוניות זרות (כמו בעניינו) כנסיבה לקולא. לצד אלה, אף **עניין פוזיילוב**, שם הגם שלא צוין קיומו של כל קושי ראייתי, ובהתאם לעתירת הצדדים, נגזרו על הנאשם 6 חודשי עבודות שירות וקנס כולל בסך 500,000 ₪, בגין עבירות של קבלת חשבוניות זרות בסך של כ- 4,000,000 ₪. בנוסף, **עניין פטיש** שם הורשע הנאשם לצד עבירות שעניינן קבלת חשבוניות כוזבות בסכום ממשי, בהוצאת תלושי שכר כוזבים לרעייתו, נוטען גם לקושי ראייתי. בהתאם לעתירת הצדדים נגזרו עליו 6 חודשי עבודות שירות וקנס בסך 500,000 ₪. כמו כן, **עניין מנדלר** שם אומץ הסדר טיעון בן 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 500,000 ₪ לנאשם ולנאשמת, בגין קבלת חשבוניות זרות בסך \$ 2,000,344. כשאף נטען לקושי ראייתי. בנוסף, **בעניין אימבר**, שם צוין קושי ראייתי, במסגרתו אימצתי את עתירת הצדדים וגזרתי על הנאשם 1 עונש מאסר בעבודות שירות למשך 9 חודשים וקנס בסך 185,000 ₪, הגם שלא הסיר את מחדלי כתב האישום, כשסכומי העבירות ממשיים. לבסוף, בעניין ארבו, שם תוקן כתב האישום לקולא והנאשם הורשע מכוח אחריותו לפי סעיף 224א לפקודה לאור קושי ראייתי, ולמרות היקף העבירות האדיר שם, נגזרו על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד קנס מכביד בסך 3.5 מיליון ₪ לנאשם ו- 1.5 מיליון ₪ לחברה הנאשמת.

44. בראי כלל המפורט לעיל ונסיבות ביצוע העבירות, מבלי להתעלם מכך שבמקרה דנן עסקין בחשבוניות כוזבות שאינן בגדר חשבוניות זרות על המשמעות לחומרה שבכך ולצד זאת, באופן ממתן בראי העובדה שלא נגרם נזק כספי משמעותי מביצוע העבירות בשל התיקון החלקי אך הממשי של ספרי הנאשמת על ידי הנאשמים לאחר תחילת החקירה, טרם הגשת הדוח השנתי לשנת 2011, לאור גבולות הגזרה העונשיים שנקבעו במסגרת הפרשה הנדונה, בראי ערך השוויון ואחידות הענישה ותוך שקילת שיקולי צדק ואיזון מתחם עונש המאסר עם מתחם הקנס הנמוך יחסית שיקבע, בראי מצבו הכלכלי הנטען של הנאשם, מתחם עונש המאסר בגין האישום הראשון יקבע בין 7 ו- 20 חודשי מאסר.

45. אשר לאירוע מושא האישום השני, שעניינו מכירת יהלומים ללא תיעוד חשבונאי, עיינתי בפסיקה אליה הפנתה המאשימה והמפורטת בקלסר שהגישה, חלקה פסיקה שעניינה בין היתר השמטת הכנסה מתוך דוח, ורוב רובה מדגימה נסיבות חמורות מאלה שבעניינו, לעיתים אף לצד ביצוע עבירות על פי חוק מס ערך מוסף התשל"ו - 1975 (להלן: "**חוק מע"מ**"), ומשך תקופה ממושכת, כשבחלק מהמקרים אף נגרם נזק ממשי לקופת המדינה והמחדל לא הוסר. לשם הדוגמא וכןקודת מוצא למתחם הענישה לנאשם תוך ביצוע ההבחנה הנדרשת, יפורטו דוגמאות מהפסיקה שהוגשה:

· רע"פ 7042/14 **יעקב נ' מדינת ישראל** (11.11.2014) שעניינו במי שכלל לא הודיע על התחלת עיסוק, לא נרשם כעוסק במע"מ, לא הגיש דוחות למע"מ ומס הכנסה, והעלים הכנסות בסך 3,477,968 ₪ משך 9 שנים, והתחמק מתשלום מע"מ בסך 506,719 ₪. המבקש הורשע בביצוע עבירות על פי חוק מס ערך מוסף התשל"ו - 1975 (להלן: "**חוק מע"מ**") ופקודת מס הכנסה גם יחד ולא הסיר את מחדלי כתב האישום. על הנאשם נגזר עונש של 18 חודשי מאסר (שהופחת לאור התדרדרות במצב רפואי מ- 22 חודשי מאסר) לצד קנס בסך 85,000 ₪. מתחם העונש נקבע בין 18 ו- 30 חודשי מאסר. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

· רע"פ 674/13 **ליטווק נ' מדינת ישראל** (28.1.2013), שם בגין השמטה מדוח של הכנסה בסך

2,000,000 ₪ לצד הכנת פנקסי חשבונות כוזבים ושימוש במרמה עורמה ותחבולה משך 4 שנות ביצוע עבירות, נגזרו על הנאשם לאחר טיעון ביו טווחים 7 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 40,000 ₪. ערעור לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו. מחדלי כתב האישום לא הוסרו.

· ע"פ (מרכז) 40738-06-15 **שבת נ' מדינת ישראל** (6.3.2016), שעניינו במי שביצע עבירות של מסירת תרשומות כוזבות בדו"ח, השמיט הכנסות מדו"ח, ערך ספרי הנהלת חשבונות כוזבים והשתמש במרמה, לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה משך כ-4 שנות מס. סכום העבירות עמד על 4.8 מיליון ₪. מתחם הענישה נקבע בין 18 ו- 45 חודשי מאסר בפועל. הנאשם לא הסיר את מחדלי כתב האישום. עונשו של הנאשם הוקל בערעור לאור חלוף זמן ונסיבות אישיות והועמד על 24 חודשי מאסר בפועל, חלף 30 חודשי מאסר, לצד קנס בסך 70,000 ₪ ומאסר על תנאי.

· עפ"ג (ת"א) 7254-09-13 **מדינת ישראל נ' פרץ** (2.12.2013), המערער הורשע על פי הודאתו בביצוע של 6 עבירות שימוש בערמה מרמה ותחבולה להתחמק ממס הכנסה, על פני 6 שנות מס, לא הודיע לפקיד השומה על פתיחת עסקיו, לא הפיק חשבוניות, לא ניהל ספרים כנדרש ולא הגיש דוחות. סכום ההכנסה שהושמטה בסך 5.3 מיליון ₪. סכום המס שהועלם עמד על סך של כ- 1.1 מיליון ₪. מתחם העונש נקבע בין 12 ו- 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס משמעותי. בבית משפט השלום נגזרו על המערער 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 110,000 ₪. בית המשפט המחוזי העמיד את הרף התחתון של המתחם על 18 חודשי מאסר בפועל, והחמיר בעונש המאסר שהושת על הנאשם אשר הודה בביצוע העבירות אך לא הסיר מחדלים ל- 24 חודשים.

46. לצד הפסיקה אליה הפנתה המאשימה, מצאתי אני להפנות לפסיקה שלהלן המלמדת גם היא על הענישה הנוהגת:

· עפ"ג (מחוזי- ים) 63427-05-18 **מדינת ישראל נ' עדילה** (13.11.18), הנאשם הודה והורשע בביצוע העבירות. במסגרת הערעור נקבע כי מתחם עונש שבין 15 חודשי מאסר ו- 45 חודשי מאסר, הוא המתחם הראוי למקרה של השמטת הכנסה ודיווחים כוזבים בסך 5,000,000 ₪, וצוין כי הרף התחתון יכול אף להיות בקרבת שנת מאסר בפועל. במקרה זה, לצד השמטת ההכנסה, הורשע הנאשם בביצוע עבירות מע"מ מסוג עוון. בית המשפט המחוזי העמיד את רכיב המאסר בפועל על 10 חודשי מאסר, חלף 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, ואת רכיב הקנס העמיד על 20,000 ₪.

· ת"פ (ת"א) 61997-12-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' קלאוס** (16.7.2017), עמד היקף העבירה על סך 1,242,524 ₪ ודובר בהעלמת מקור הכנסה שלם. על הנאשמים נגזר עונש של 6 חודשי עבודות שירות. ערעורים נגדיים שהוגשו נדחו (עפ"ג (ת"א) 3710-09-17 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' קלאוס ואח'** (27.6.2018)).

· ראו גם: ת"פ (ת"א) 51575-05-14 **מדינת ישראל נ' אגסי** (31.12.2015) שם עמד היקף העבירה על 878,715 ₪. וכן עפ"ג (י-ם) 51195-04-15 **אבו טיר נ' מדינת ישראל** (15.5.2015); ע"פ (ת"א) 43832-10-13 **שאול נ' מדינת ישראל** (17.2.2014); ת"פ (ת"א) 16779-12-15 **פרקליטות המדינה, מחלקה כלכלית נ' קרדו** (1.3.2017)).

47. בראי הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירות מושא האירוע השני, בשים לב לכך שהמדובר בעבירות

שלצידן חומרה יתרה, ולצד זאת, לאור הנסיבה הממתנת בדמות העדר נזק כספי ממעשי הנאשם, משרשם הנאשם את מכירת היהלומים שביצע ללא תיעוד בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת עוד טרם הגשת הדוח השנתי, ומבלי להתעלם מהנזק הפוטנציאלי לצד ביצוע העבירה, אך גם בראי הרקע הכללי לביצוע העבירות המפורט לעיל, ותוך איזון מתחם עונש המאסר עם מתחם הקנס שיקבע, מתחם עונש המאסר יקבע בין 10 ו- 30 חודשי מאסר בפועל.

48. כאמור, מתחמי עונש המאסר יחפפו ביניהם במידה רבה בעת קביעת העונש הקונקרטי לנאשם לאור הנסיבות המתוארות שברקע ביצוע העבירות ותקופת ביצוע העבירות, שהיא בעיקרה מקבילה בביצוע.

49. באשר למתחם הקנס, המדובר בסוג עבירה בה הקנס הוא ממין העבירה ועל כן חשיבות רבה בהטלתו. מתחם הקנס נקבע גם תוך התחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם. במקרה דנן, הגיש הסנגור את **ענ/1**, הצהרת הון של הנאשם ממנה הוא מבקש ללמוד כי הנאשם נעדר נכסים וכספים. בנוסף, על פי עדות רעיית הנאשם, מצבה הכלכלי של משפחת הנאשם קשה, והם נעזרים בהוריו בתשלום דמי שכירות. בראי האמור, ותוך שאיזנתי את העובדה שייגזר על הנאשמים קנס מתון בעת קביעת מתחם עונש המאסר, מתחם הקנס יקבע בין 60,000 ו- 250,000 ₪.

העונש הקונקרטי לנאשמים

50. בעניין הנאשם לא מתקיימות נסיבות לחריגה לקולא או לחומרה ממתחמי הענישה אשר נקבעו. הנאשם, יליד שנת 1971, נעדר עבר פלילי, עבד מרבית חייו כשכיר עד אשר הקים את הנאשמת ביחד עם אחר. הנאשם נשוי ואב לשלושה קטינים בני 8.5, 12.5, 14.5, ומדברי רעייתו עולה כי המדובר במי שמתנהל באופן נורמטיבי בכל תחומי חייו האחרים. הנאשם אף מטיב ועוזר לאחרים כפי שעולה מעדותו של טל מלכה אותו מלווה ולו עוזר ומסייע הנאשם מאז שנת 1994, וביתר שאת בעת הזאת. נתתי דעתי גם לקושי הכלכלי הנטען לנאשם ומשפחתו, אשר בא לידי ביטוי גם במתחם הקנס אותו קבעתי, לכך שהנאשם הוא מפרנס יחיד, נעדר נכסים (**ענ/1**) ונטען כי הוא שרוי בחובות, ומשפחתו נתמכת כלכלית על ידי הוריו. בנוסף, לכך שלנאשמים נשלח מכתב זימון לשימוע במשרד הכלכלה לפני קבלת החלטה בעניין רישיון סוחר ביהלומים נושא תאריך 21.5.2020 (**ענ/2**), כך שעתיים המקצועי כעוסקים בסחר ביהלומים אינו ברור ולנזק לנאשמים לצד האמור. כל אלה באים בין שיקולי, ואינני מקלה ראש כלל בהתמודדות עם הקשיים המפורטים לעיל, אין ספק כי כל עונש שייגזר על הנאשם, ובפרט עונש של מאסר בפועל, יביא לפגיעה גם בבני משפחתו.

51. שקלתי גם את הקושי עבור הנאשם ומשפחתו להתמודד ההליך הנדון בכללותו, כעננה, מזה כ- 8 שנים. חקירת העבירות בוצעה בשנת 2012, וכתב האישום הוגש בשנת 2016. אמנם אין המדובר בחלוף זמן משמעותי מאוד בסוג זה של עבירות, ואין לבוא בטרוניה למי מן הצדדים בהקשר זה. יחד עם זאת יש משמעות לפרק הזמן שעבר מאז ביצוע העבירות בעת שקילת מיקום הנאשם בגדרי המתחם, בשים לב לצורך של הנאשם להתמודד עם ההליך משך שנים ארוכות מאז חקירתו והקושי הכרוך בכך, כפי שאף העיד.

52. לצד הנתונים המפורטים לעיל, בעת קביעת עונשו של הנאשם, לא ניתן להתעלם מכך שהגם שהנאשם הודה בביצוע חלק מהמעשים המיוחסים בכתב האישום כבר במהלך החקירה, אין בכך כדי להוות הודיה או חרטה על המעשים, או ללמד על הבנת הנאשם את הפסול שבמעשיו, כפי שטענה המאשימה שיתוף הפעולה של הנאשם היה

חלקי עד מאוד, שמגלה טפח ומסתיר טפחיים. כפי שעולה מהכרעת הדין, לצד הודיה בביצוע חלק מהמעשים, כפר הנאשם בביצוען של העבירות, ניהל את המשפט עד סופו (גם אם חסך שמיעת חלק מהעדים), ונתן למעשים שבביצועם הודה הסברים מהסברים שונים אשר לא התקבלו על ידי. על פי קביעותי בהכרעת הדין ומהנימוקים המפורטים שם, אף מצאתי את הסבריו וגרסתו של הנאשם שקריים וכאלה שלא ניתן ליתן בהם אמון. מובן כי ניהול המשפט אינו נזקף לחובת הנאשם יחד עם זאת, הנאשם אינו יכול להנות מאותה ההקלה הניתנת למי שמודה בביצוע העבירות, נוטל אחריות ומבטא חרטה כנה על ביצוען ומבין את הפסול שבמעשיו.

53. כפי שפורט בהרחבה לעיל, הנאשם פעל לתיקון חלקו של הרישום הכוזב בספרי הנאשמת עוד במהלך החקירה, כך שביטל רישומן של חלק מהחשבוניות הכוזבות מושא האישום הראשון (ואף חשבוניות נוספות שלא נכללו בכתב האישום כך שהסכום הכולל של החשבוניות שבוטלו דומה לסכום העבירות מושא האישום הראשון). בנוסף, באותו המועד אף פעל לתיעוד בספרים של המכירות שביצע ללא תיעוד חשבוני כמפורט באישום השני. ביצוע האמור עוד טרם הגשת הדוח השנתי בא בין שיקולי בעת שקילת נסיבות ביצוע העבירות, כך שנשקלה לקולא העובדה שלא נגרם נזק ממשי מביצוע העבירות על ידי הנאשמים. גם בעת מיקום הנאשמים בגדרי מתחם הענישה יינתן משקל לעובדה שהנאשמים פעלו להסדרת הנזק הפוטנציאלי אשר עלול היה להיגרם ממעשיהם בצורה משמעותית. לצד האמור, קשה לומר כי מעשים אלה מעידים על חרטה כנה מצד הנאשם, או מעידים כי הבין את הפסול שבמעשיו, בראי גרסאותיו במהלך המשפט (ראו והשוו רע"פ 7851/13 **עודה נ' מדינת ישראל** (25.10.2015) שם נקבע כי להסרת המחדל משמעות מקלה לעניין הענישה בין היתר בשל העובדה שבדרך כלל יש בה כדי להעיד על חרטה כנה ואמיתית).

54. עיינתי בהחלטות הכופר אותן הגיש הסנגור (**ענ/3**). בראי הפסיקה העניפה שנסקרה לעיל המדגישה את חומרת העבירות, וודאי שאין בכך שלעיתים ממומרות עבירות מס מטריאליות בסכומים ממשיים בכופר כסף, כדי ללמד שאין לייחס חומרה ממשית לצידן. לא נטען או בוסס כי במקרה דנן ביקש הנאשם להמיר עבירותיו בכופר וסורב. בנוסף, עיון **בענ/3** מלמד כי מרבית ההחלטות נוגעות לעבירות אחרות (רובן עבירות מע"מ), וחלקן אף בסכום עבירה נמוך מעניינו. לא נעלם ממני כי על פי **ענ/3** חלק מבני משפחת ענבי, ובכללם משה ענבי, אשר ביצע את עסקאות רכישת היהלומים מושא האישום השני מול הנאשם, סיימו את ההליכים בכופר, כשהחשד נגדו עניינו עבירה לפי סעיף 220 לפקודה שעניינה אי דיווח על חלק משכרו בסך 680,000 ₪, אך אינני מוצאת לייחס לאמור משמעות רבה. יש לזכור שכנגד מאיר ענבי אף הוגש כתב אישום במסגרת הפרשה (**עניין ענבי**).

55. טרם גזירת העונש, וכפי שציינתי אף **בעניין בצלאל, ענבי, ושירי**, שקלתי את העובדה שבמקרים רבים עברייני המס הם אנשים נורמטיביים ביתר תחומי חייהם, בעלי מידות טובות, ונעדרי עבר פלילי ועל פי הפסיקה, שיקולי אינטרס ציבורי בדמות שיקולי הרתעה ובכללם הרתעת הרבים מקבלים בכורה בסוג זה של עבירות על פני נסיבות אישיות. ידוע כי אפקט ההרתעה בעבירות כלכליות, הוא בדרך כלל בעל משקל רב יותר מאשר בעבירות אחרות וגם מכאן חשיבותו. כפי שצוין פעם נוספת בע"פ 8345/15 **אוחנה נ' מדינת ישראל**, פסקה 32 (19.9.2017) תוך הפנייה לע"פ 3927/16 **מדינת ישראל נ' בר זיו** (23.2.2017) (להלן: "**עניין בר זיו**"). אשר לאפקטיביות הרתעת הרבים ראו **עניין בר זיו**, אשר הפנה לע"פ 677/14 **דנקר נ' מדינת ישראל** (17.7.2014).

56. לצד האמור, מובן וברור כי הענישה בסופו של יום היא אינדיווידואלית. על כן, אין באמור כדי ללמד שאין

ליתן כל משקל, באופן אוטומטי, לכלל השיקולים הרלבנטיים המנויים בסעיף 40 לא לחוק העונשין. אדרבא, על פי המחוקק רשאי בית המשפט ליתן לכלל השיקולים הללו משקל, לצד שיקולי הרתעה. בנוסף ובקשר לשיקולי הרתעה יש לזכור את ייחודיות המקרה דנן, כחלק מהפרשה הרחבה אשר נחקרה, אשר הביאה לשינוי בהתנהלות היהלומנים והכללים בעניינם. המפורט מלמד כי נראה שהרתעה מסוימת, ולו בענף היהלומנים, הושגה מעצם החקירה וההעמדה לדין של הנאשמים בפרשה.

57. בראי הנסיבות הקונקרטיות המפורטות לעיל, בשים לב להעדר חרטה ונטילת אחריות מצד הנאשם, חרף תיקון הספרים המשמעותי שביצע, ומבלי להתעלם מיתר הנסיבות לקולא, להשקפתי באופן רגיל, וכפי שאף טענה המאשימה, היה מקום למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחמי הענישה אשר נקבעו בעניינו, תוך חפיפה מתאימה ביניהם, אך לא ברצפתם. יחד עם זאת, בקשר לעונש המאסר שייגזר על הנאשם תינתן הקלה נוספת, בשים לב לקביעותי בהכרעת הדין בדבר קיומם של מחדלי חקירה, ומשמצאתי טעם מסוים בחלק מטענות ההגנה מן הצדק שעלו מטעם ההגנה במהלך המשפט, הגם שאלה לא הצדיקו את ביטול כתב האישום (ראו פרק ג' להכרעת הדין). גם לעמדתה הראויה של המאשימה בטיעונה לעונש, יש מקום בהתחשבות נוספת בשל כך. יחד עם זאת אבהיר, כי גם בראי האמור, עיקרון ההלימה וכלל הנסיבות אשר פורטו, כמו גם מתחמי הענישה שנקבעו על בסיס השיקולים שפורטו לעיל, אינם מאפשרים הקלה מרחיקת לכת עד כדי הקלה תוך קביעת עונשו של הנאשם למאסר שירוצה בעבודות שירות, כעתירת ההגנה, הן מבחינת משך התקופה, הן מבחינת סוג העונש. בראי כלל המפורט לעיל, אני גוזרת על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 10 חודשים.
- ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג פשע.
- ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג עוון.
- ד. קנס בסך ₪100,000 או 6 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-40 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 01/10/20. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

על הנאשמת 2, ובראי עתידה שאינו ברור (ענ/2), אני גוזרת קנס בסך ₪30,000, הקנס ישולם ב-12 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 01/10/20. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור כחוק תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

ניתן היום, כ"ו סיוון תש"פ, 18 יוני 2020, בהעדר הצדדים.